

Asia: VN/13298/2019

Lausuntopyyntö työryhmän välimietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa työryhmän välimietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi, jonka tavoitteena on ollut erityisesti maksukyvyttömyysdirektiivin edellyttämien muutosten täytäntöönpano.

Välimietinnön mukaan saneerausmenettelyyn esitetyillä muutoksilla tähdätään saneerausmenettelyn tehostamiseen siten, että menettelyn kesto lyhenisi ja siitä aiheutuvat kustannukset pienenisivät. Mainitut tavoitteet ovat kannatettavia. Esityksen perusteella jää kuitenkin epäselväksi, onko esitetyillä muutoksilla todellisuudessa mahdollista lyhentää menettelyn kestoä taikka saavuttaa kustannussäästöä. Tässä yhteydessä olisi ollut tarkoituksenmukaista keventää saneerausmenettelyä niin, että myös pienillä yrityksillä olisi tosiasiallinen mahdollisuus päästä menettelyyn. Nyt jo pelkät saneerauskustannukset estävät usein pienten yritysten pääsyn saneerausmenettelyyn.

Esitetyt uutta varhaista saneerausmenettelyä koskevat säännökset vastaavat hyvin pitkälti jo voimassa olevia nykyistä saneerausmenettelyä koskevia säännöksiä. Esityksessä valittu toteutustapa johtaa siihen, että lähes samansisältöiset säännökset toistuvat varhaista menettelyä ja perusmuotoista menettelyä koskevissa luvuissa ja laki muodostuu jossain määrin vaikeaselkoiseksi.

Maksukyvyttömyysdirektiivissä käsitellään ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä, jotka velallisella on oltava käytössä maksukyvyttömyyden näyttäessä todennäköiseltä. Uhkaavaa maksukyvyttömyyttä koskevaa saneerausmenettelyä olisi luontevampaa kutsua ennaltaehkäiseväksi saneerausmenettelyksi kuin varhaiseksi saneerausmenettelyksi.

Esitetyn 14 a §:n mukaan tuomioistuimen on päättäessään varhaisen saneerausmenettelyn aloittamisesta päätettävä myös kieltojen määräämisestä. Kiellot on määrättävä, jollei ole todennäköistä, että ne eivät ole tarpeen. Kiellot on jätettävä määräämättä, jos velallinen hakemuksessaan näin pyytää. Kiellot ovat voimassa vain kolme kuukautta. Määräaikaa voidaan kuitenkin jatkaa niin, että kiellot ovat voimassa enintään 12 kuukautta. On tarkoituksenmukaista, että pyyntö kieltojen voimassaolon jatkamisesta toimitetaan tuomioistuimelle hyvissä ajoin ennen määräajan päättymistä, jotta käräjäoikeus voi tarvittaessa tutkia, onko asiassa edellytyksiä määräajan jatkamiselle. Tämän vuoksi olisi perusteltua harkita, tulisiko 14 d §:n 2 momenttiin lisätä määräaika, johon mennessä pyyntö määräajan pidentämisestä olisi viimeistään toimitettava tuomioistuimelle, taikka säätää, että määräajan pidentämistä koskeva pyyntö on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä.

Esityksen 14 g §:n mukaan myös varhaisessa saneerausmenettelyssä sovelletaan, mitä yrityksen saneerauksesta annetun lain 24 §:n 1-3 momentissa säädetään saneerausmenettelyn suhteesta konkurssiin. Varhaisen saneerausmenettelyn edellytyksenä on, että velallista vasta uhkaa maksukyvyttömyys. On kuitenkin hyvin tavanomaista, että tuomioistuomessa on saneerausmenettelyä koskevan hakemuksen vireille tullessa vireillä konkurssihakemus. Toisinaan saneeraushakemus toimitetaan tuomioistuimelle vasta konkurssiasian istunnossa. Koska saneeraushakemuksen vireilletulo ei estä konkurssiasian käsittelyn jatkamista tuomioistuimessa, konkurssiasian käsittelyn yhteydessä voi käydä ilmi, että velallinen on ainakin konkurssilain mukaan maksukyvytön. Konkurssihakemuksen vireillä ollessa tehdyn varhaisen saneerausmenettelyhakemuksen käsittely voi näin ollen olla ongelmallista maksukyvyttömyyden osalta. Esitetystä 14 g §:ssä tulisi ottaa huomioon edellä mainittu tilanne.

Esityksen mukaan jatkossa saneerausmenettelyyn hakeutumisesta päättää sekä osakeyhtiössä että osuuskunnassa hallitus. Yrityksen saneerauksesta annetun asetuksen 1 §:ssä säädetään saneerausmenettelyn aloittamista koskevaan hakemukseen liitettävistä asiakirjoista. Edellytettäviin liitteisiin tulisi lisätä myös hallituksen päätös saneerausmenettelyyn hakeutumisesta.

Ilmanen Johanna
Varsinais-Suomen käräjäoikeus